

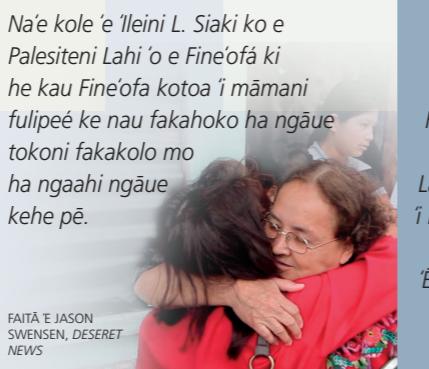

Na'e fakalanga e he Fine'ofá a e Ako'i e Tohi mo e Laukongá i he Ongongolelei (Gospel Literacy Effort) ke ako'i e kāngalotu na'e ikai ke nau poto i he laukongá mo e tohi.

1992

Ko e fakamanatu e ta'u 150 'o e Fine'ofá.

Na'e kole e Illeini L. Siaki ko e Palesiteni Lahi o e Fine'ofá ki he kau Fine'ofá kotoa i māmani fulipeé ke nau fakahoko ha ngāue tokoni fakakolo mo ha ngaahi ngāue kehe pē.

FATĀ'E JASON SWENSEN, DESERET NEWS

MARY ELLEN W. SMOOT
1997

ELAINE L. JACK
1990

1999

Ko e Fakataha Fakamāmani Lahi i he Fāmilí, i Loma, īali na'e lea ai'a Mele Īleni W. Sīmuti ko e Palesiteni Lahi o e Fine'ofá.

LAITA O MARY ELLEN SMOOT, FATĀ'E STUART JOHNSON, DESERET NEWS

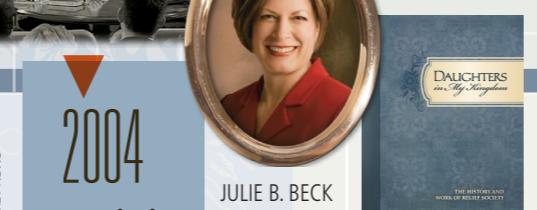

BONNIE D. PARKIN
2002

2004

Ko e fuofua ako fakataki-mu'a faka-māmani lahi ma'a e ngaahi houalotu o e kakai fefiné.

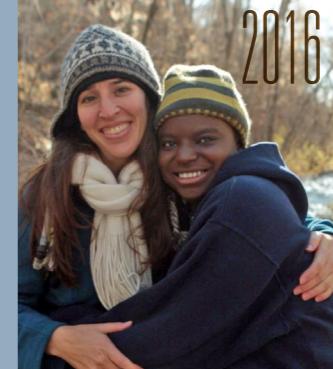
JULIE B. BECK
2007

"Oku hanga e hono ako mo fakahoko e hisitōlia o e Fine'ofá o omi ha faka'uhinga mo e fakamatala fekau'aki mo kitautolu i he'etau hoko ko e ... kau muimui o hotau Fakamo'ui ko Sisū Kalaisí."¹² —Julie B. Beck

2010

Ko e pulusi e he Siasi a e Ngaahi 'Ofefine i Hoku Pule'angá: Ko e Hisitōlia mo e Ngāue a e Fine'ofá.

LINDA K. BURTON
2012

2016

Ko e fakamanatu e ta'u 175 'o e Fine'ofá.

Ki ha fakamatala lahi ange ki he hisitōlia o e Fine'ofá, vakai ki he history.lds.org/women.

2020

I he 'aho ní, malō mo e takimu'o ha kau Fine'ofá faivelenga i he ta'u e 175 kuohilí, 'oku fakatupulaki ai e he kau Fine'ofá i māmani fulipeé a e tuí, fakamāloha e fāmilí, mo tokoni ki he faingata'aíá. Hange ko 'eni, na'e fie ma'u e he kau taki 'o e Fine'ofá i Kalakasi i Venesuela, ke kumi ha ngaahi founa ma'a e kau fafine ke ngaue. Na'a nau 'a'ahi ki ha fale ma'a e kau toulekeleka pea na'e fakaha ia ki he loki 'o e finemui 'aia na'e tokoto curled hake i he faliki mo e 'ikai tui ha fa'ahinga vala pe. Na'e tangi 'a e kau fafine 'o e Fine'ofá i he'enau unu, vala, mo e fafanga a e kakai fefine pea kosi honau 'ulu.

Sisitā Sītīveni: 'Oku ma'u a e mahino ki he ivi tākiekina e lava ke tau a'usia i hotau iku'anga fakalangí i he tali ki he ongo fehu'i e ua : (1) 'Okú ke 'ilo ko hai koe? (2) 'Okú ke 'ilo e me'a 'okú ke ma'u? Kapau 'oku mahino kiate kitautolu a e me'a 'oku tau ma'u, 'e mahino leva kiate kitautolu 'oku tau ma'u a e me'a kotoa pē. 'Oku tau ma'u a e ngaahi tāpuakí, mālohi mo e ngaahi mafai kotoa pē 'oku fekau'aki mo e lakanga fakataula'eikí, 'o fakafou i he ngaahi ouau mo e ngaahi fuakava 'oku tau fai i he temipalé. 'Oku 'ikai ke fakanofo kitautolu. 'Oku 'ikai ke tau 'ilo hono 'uhingá. Ko e fakanofo ko ia ki he lakanga fakataula'eikí mei he tamai ki he fohá ko ha sīpinga pē ia a e 'Otuá talu meia 'Atama mo 'Ivi.

Sisitā Liivi: 'Oku ou ma'u ha fakanofon i he'etau hoko ko e kau fafine tauhi-fuakavá te tau 'ilo'i ai kuo foaki mai e he Tamai kiate kitautolu a e me'a kotoa pē 'oku tau fie ma'u ke tau toe foki hake ai ki Hono 'aó.

8. Ko e hā e me'a mahu'inga taha te ke faka'amu ke manatu ki ai a e kau Fine'ofá?

Sisitā Peatoni: I he Tokāteline mo e Ngaahi Fuakavá 45:3 'oku pehē ai:

"Fanongo kiate ia a ia ko e taukapo ki he Tamaí, a ia 'okú ne taukapo'i a kimoutolu i hono 'aó."

"Ko ia, 'e Tamai, fakamo'ui a kinautolú ni ko hoku kāinga [mo e ngaahi tokoua] a ia 'oku tui ki hoku hingoá, koe'uhí ke nau ha'u kiate au 'o ma'u a e mo'ui ta'engatá." (veesi 5). 'Oku ou sa'iia he manava'ofa a Kalaisí iate kitautolú. 'Okú Ne taukapo ma'atautolu koe'uhí 'okú Ne 'ofa iate kitautolu! 'Okú Ne finangalo ke tau ha'u kiate Ia! Tau 'ofa mu'a mo fakatupulaki 'etau tui kia Sisū Kalaisí mo 'etau Tamai Hēvaní.

'I he'etau hoko he 'ahó ni ko e ngaahi 'ofefine 'o e fuakava a e 'Otuá kuo fakanofetevete ki he funga kotoa 'o e māmaní, 'oku fakamahafu kitautolu i he fu'u nānau lahi 'aki a e mā'oni oni pea mo e mālohi 'o e 'Otuá. I he'etau manatua 'etau taumu'a, fiefia mo tauhi 'etau ngaahi fuakavá, e 'iloa kitautolu i he 'kehe atu pē a e kakai fefine ia 'o e Siasi mei he kakai fefine 'o e māmaní—i ha ngaahi founa 'oku fakafiefia, pea te tau lava ai 'o tokoni ki hono teuteu'i e māmaní ki he toe hā'ele mai hotau Fakamo'ui ko Sisū Kalaisí. ■

Na'e fakahoko e faka'ekē eke ko 'ení e LaRene Porter Gaunt, Ngaahi Makasini a e Siasi. Taimi mo e fakamatala i he tafa'akí e Kate Holbrook, Potungāe Hisitōlia o e Siasi.

MA'UANGA FAKAMATALÁ

1. Emma Smith, i he Relief Society Minute Book, Mar. 17, 1842, 13, Church History Library, Salt Lake City.
2. Joseph Smith, i he Relief Society Minute Book, June 9, 1842, 63.
3. Vakai, *Tohi Tu'utu'uni Fika 2: Ko Hono Pule'i o e Siasi* (2010), 9.1.1.
4. Ngaahi Akonaki a e Kau Palesiteni o e Siasi: *Sipenisā W. Kimipolo* (2006), 275.
5. Russell M. Nelson, "Tu'u Ko ha Kau Nofotu'i Mo'oni," *Liahona*, 'Okatopa 2016, 49.
6. Ngaahi Akonaki a e Kau Palesiteni o e Siasi: *Sipenisā W. Kimipolo*, 275.
7. Vakai, Jill Mulvay Derr, Janath Russell Cannon, mo Maureen Ursenbach Beecher, *Women of Covenant: The Story of Relief Society [Kau Fafine 'o e Fuakavá: Ko e Talanoa o e Fine'ofá]* (1992), 138.
8. Zina D. H. Young, "First General Conference of the Relief Society," *Women's Exponent*, Apr. 15, 1889, 172.
9. Russell M. Nelson, "Ko ha Tautapa ki Hoku Tuofafiné," *Liahona*, Nōv. 2015, 96, 97.
10. *Fakalakalaka Fakatautaha a e Kau Finemuí* (ki'i tohi, 2009), 3.
11. Vakai, "Ko e Fāmilí: Ko ha Fanonganongo ki Māmani," *Liahona*, Nōvema 2010, 129.
12. Julie B. Beck, "Ngaahi 'Ofefine i Hoku Pule'angá: Ko e Hisitōlia mo e Ngāue a e Fine'ofá," *Liahona*, Nōvema 2010, 114.

TAUMU'A 'O E FINE'OFÁ

- 'Oku tokoni e Fine'ofá ke mateuteu e kakai fefiné ke ma'u e ngaahi tāpuaki 'o e mo'ui ta'engatá i he'enau
- fakatupulaki e tui ki he Tamai Hēvaní mo Sisū Kalaisí pea mo 'Ene Fakaleleí;
 - fakamāloha e faka'ofituituí, ngaahi fāmilí, mo e 'apí 'o fakafou i he ngaahi ouau mo e fuakavá; pea
 - ngāue fakataha ke tokoni'i e nī'ihi 'oku faingata'aíá.